

PROGRAM SPOPOLNJEVANJA

**KREPITEV MEDKULTURNIH
KOMPETENC IN MEDKULTURNEGA
DIALOGA TER UPORABA
RAZLIČNIH METODOLOŠKIH
PRISTOPOV PRI
IZOBRAŽEVALCIH ODRASLIH**

ANDRAGOŠKI CENTER SLOVENIJE

ZBIRKA PROGRAMOV ANDRAGOŠKEGA USPOSABLJANJA IN SPOPOLNJEVANJA ANDRAGOŠKEGA CENTRA SLOVENIJE

Program: **KREPITEV MEDKULTURNIH KOMPETENC IN MEDKULTUR-
NEGA DIALOGA TER UPORABA RAZLIČNIH METODOLOŠKIH
PRISTOPOV PRI IZOBRAŽEVALCIH ODRASLIH**

Leto nastanka programa: **2019**

Leto zadnje revizije programa: **2019**

Leto prenehanja programa: **program se izvaja**

Jezikovni pregled: **besedilo ni lektorirano**

Objava: **http://izobrazevanje.acs.si/programoteka_as/**

Pripravo revizije programa in objavo na spletu je omogočilo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport Republike Slovenije.

SPLOŠNI DEL

1. IME PROGRAMA

Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih

2. UTEMELJENOST PROGRAMA

Ob nenehnih spremembah na področju gospodarstva, dela, tehnološkega razvoja in globalizacije se srečujemo s številnimi »izzivi« kot so večkulturnost, staranje prebivalstva, migracije, okoljske spremembe ipd. Z izobraževanjem posamezniku omogočamo, da tem spremembam lažje sledi, se jim prilagaja, jih razume in ravna v skladu z njimi. Izobraževanje predstavlja pomembno vlogo pri ekonomski integraciji priseljencev, kar pripomore k ostalim integracijam (psihološki, sociokulturni, politični itd.).

Z ugotavljanjem izobraževalnih potreb lahko razvijamo ustrezno ponudbo programov za izobraževalce odraslih. Za potrebe odzivanja na zgoraj predstavljene izzive je potrebno oblikovati medkulturno izobraževanje, ki upošteva principe medkulturnosti in jih vključiti v izobraževalne procese (Vrečer, 2010). Da bi izobraževalec odraslih lahko udeležanil medkulturnost v izobraževanju, mora biti strokovno visoko usposobljen na svojem področju, istočasno pa znati ravnati z verskimi, etničnimi, kulturnimi in drugimi razlikami, kar pomeni, da mora imeti razvite medkulturne kompetence. Medkulturno izobraževanje izhaja iz razumevanja kulture kot spreminjajoče se kategorije, ki ne obstaja kot nekaj samo po sebi danega, temveč se neprestano (re)producira v odnosih z drugimi kulturami oz. do njih (Bešter in Medvešek, 2016). »Bolj ko ima posameznik pozitiven odnos do kulturne raznolikosti, več znanja ko pridobi in ob tem razvija potrebne veščine, ko reflektira svoja ravnanja v medkulturnih situacijah, bo najverjetneje dosegel višjo stopnjo medkulturnih kompetenc« (Bešter in Medvešek, 2016).

Medkulturne kompetence lahko opredelimo kot sposobnost za učinkovito in ustrezno komunikacijo v medkulturnih situacijah, kjer razvijamo spoštovanje do drugih kultur in vrednot. Gre za kombinacijo znanja, spretnosti in odnosov, ki ustrezajo okoliščinam.

Razvoj in prenos medkulturnih kompetenc sta povezana z izobraževanjem. V Beli knjigi o medkulturnem dialogu (2008) je opredeljeno, da »sta učenje in poučevanje medkulturnih kompetenc bistvenega pomena za demokratično kulturo in socialno kohezijo. Izobraževalne organizacije in drugi izvajalci izobraževanj bi morali medkulturni dialog, ki predstavlja pomemben element pri razvoju medkulturnih kompetenc, vključevati v izobraževanja na vseh ravneh. Medkulturne kompetence bi morale biti del državljanstva in izobraževanja o človekovih pravicah. Vključene bi morale biti v učnih načrtih in študijskih programih na vseh ravneh javnega izobraževanja, vključno z izobraževanjem učiteljev in izobraževanjem odraslih.

Leto 2008 je bilo evropsko leto medkulturnega dialoga, zato so številne nevladne in izobraževalne organizacije začele izvajati neformalne programe na področju razvijanja medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga. Tudi na Andragoškem centru Slovenije smo takrat zaznali potrebo po znanjih, ki jih zaradi sprememb v družbi (gospodarskih, demografskih, migracijskih ipd.) strokovni delavci v izobraževanju odraslih potrebujejo pri delu s priseljenci in begunci ter razvili številne programe usposabljanja in spopolnjevanja, v katerih izobraževalci odraslih pridobijo znanja s področja medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga.

3. CILJNA SKUPINA

Program je namenjen različnim strokovnim sodelavcem, ki delajo na področju vzgoje in izobraževanja, predvsem pa:

- ▶ pedagoškimi in andragoškim delavcem,
- ▶ učiteljem različnih strok, ki delajo v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju odraslih,
- ▶ vodjem in organizatorjem izobraževanja odraslih,
- ▶ strokovnim aktivom in učiteljskim zborom,
- ▶ ravnateljem, direktorjem in managerjem,
- ▶ izobraževalcem odraslih, ki želijo svoja znanja nadgraditi na tem področju,
- ▶ vsem, ki se pri svojem delu srečujejo s to ciljno populacijo.

Glede na delovni položaj je mogoče pričakovati, da gre za osebe, ki imajo:

- ▶ večinoma univerzitetno izobrazbo različnih smeri,
- ▶ različne izkušnje z izobraževanjem odraslih (od zelo izkušenih do začetnikov).

4. CILJI/KOMPETENCE

Usmerjevalni cilji

Udeleženci:

- ▶ se seznanijo z osnovnimi zgodovinskimi tokovi izseljevanja, begunstva in preseljevanja,
- ▶ pridobijo splošna znanja o medkulturnih kompetencah in kulturnem dialogu,
- ▶ so pozitivno naravnani do drugih kultur in kulturne raznolikosti ter odprti do medkulturnega učenja in ljudi iz drugih kultur,
- ▶ pridobijo novo znanje o kulturah in kulturnih praksah,
- ▶ so zmožni zavzemanja empatije in perspektive drugega: poslušanje, opazovanje in interpretiranje,
- ▶ se usposobijo na področju obvladovanja medkulturnih kompetenc, ki pripomorejo k medkulturnemu dialogu in gradijo multikulturalizem.

Operativni cilji

Udeleženci:

- ▶ okrepijo medkulturne kompetence in medkulturni dialog,
- ▶ spoznajo uporabo različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih,
- ▶ spoznajo značilnosti in posebnosti medkulturnih situacij, ki nastajajo zaradi medkulturnih razlik,
- ▶ preizkusijo metode dela, ki so primerne za delo z odraslimi v situacijah pogojenih zaradi medkulturnih razlik,
- ▶ sodelujejo v medsebojni izmenjavi izkušenj, mnenj in primerov dobre prakse, ki so vezane na andragoško delo v medkulturnem okolju,
- ▶ se usposobijo za učinkovito in ustrezno komunikacijo v medkulturnih situacijah glede na posameznikovo medkulturno znanje (npr. samozavedanje, razumevanje in poznavanje medkulturnih razlik).

5. TRAJANJE PROGRAMA

Program traja 16 pedagoških ur.

6. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM, PRIZNAVANJE ŽE PRIDOBLENEGA ZNANJA, POGOJI ZA NAPREDOVANJE, POGOJI ZA DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoji za vključitev

Posebnih pogojev za vključitev ni.

Priznavanje že pridobljenega znanja

Priznavanje že pridobljenega znanja v tem programu ni mogoče.

Pogoji za napredovanje

Program ne predvideva pogojev za napredovanje.

Pogoji za dokončanje

Pogoji za dokončanje programa so:

- ▶ osemdesetodstotna udeležba pri organiziranem spopolnjevanju,
- ▶ dejavna udeležba in sodelovanje na delavnici,
- ▶ izpolnjena evalvacija v 1KA.

7. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Znanje se preverja s spremljanjem:

- ▶ prisotnosti pri organiziranem spopolnjevanju,
- ▶ dejavne udeležbe in sodelovanja posameznika med potekom programa.

POSEBNI DEL

8. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Organizacija programa »Krepitev medkulturnih kompetenc in medkulturnega dialoga ter uporaba različnih metodoloških pristopov pri izobraževalcih odraslih« predvideva skupino do 20 udeležencev. Program je sestavljen iz posameznih zaokroženih tem, ki se izpeljejo v obliki dvodnevne delavnice.

Pri izpeljavi programa so predvideni naslednji učni pripomočki: projektor, prenosni računalnik za predavatelja, demo tabla, plakadni listi in uporaba ostale didaktične opreme, ki je na voljo.

Za samo izpeljavo programa morajo biti zagotovljeni tudi prostorski pogoji: učilnica, prirejena za izobraževanje odraslih, in mize, ki jih je mogoče poljubno sestavljati.

9. SKLOPI/PREDMETNA PODROČJA/PREDMETNIK/TEME

Program sestavljajo naslednje teme:

TEME	TRAJANJE v pedagoških urah
Mi drugje, drugi pri nas – migracije in integracija v luči zgodovinskih in družinskih zgodb	4
S kakšnimi izzivi se izobraževalci odraslih soočajo pri svojem delu in kako jih rešujejo – svetovna kavarna	2
Medkulturni dialog	2
Pogovor z migrantom - izkušnje migranta z izobraževanjem za odrasle	2
Različni metodološki pristopi v izobraževanju odraslih - Razumevanje potreb in vrednot udeležencev iz drugih kultur	4
Kreativno delo v medkulturnem okolju ter kako poskrbeti za sebe v stresnih situacijah	2
SKUPAJ	16

10. KATALOG ZNANJA

Tema: Mi drugje, drugi pri nas – migracije in integracija v luči zgodovinskih in družinskih zgodb

Zmožnosti

- ▶ lažje razumevanje značilnosti različnih izseljenskih in priseljenskih tokov in vključevanja teh vsebin v izobraževalno delo;
- ▶ zavedanje lastnih družinskih migrantskih zgodovin v širšem kontekstu migracij lokalnega, nacionalnega in evropskega prostora;
- ▶ reflektiranje andragoške prakse v luči integracije priseljencev in beguncev danes skozi zgodovinsko perspektivo.

Cilji/standardi znanja

O vsebinah izseljevanja, priseljevanja in družinskih, lokalnih, nacionalnih in transnacionalnih migracijskih zgodovinah se je potrebno tako izobraževati kot se jih tudi spominjati. Znanje in spomin omogočita razumevanje pomena migracij za naš prostor in širše danes in v preteklosti. Za razumevanje posebnega pomena diskurza o migracijah in upravljanja z njimi v današnjem času na vseh ravneh – tudi v andragoški praksi – pa je potrebno poznavanje zgodovine migracij in družinske migrantske zgodbe umestiti v kontekst izzivov vsakodnevne andragoške prakse pri vključevanju priseljencev v našo družbo.

Udeleženci:

- ▶ se seznanijo z osnovnimi zgodovinskimi tokovi izseljevanja, begunstva, prebežništva in priseljevanja na slovenskem ozemlju,
- ▶ raziščejo svoje družinske, lokalne in regionalne migrantske zgodbe ter jih postavijo v širši zgodovinski kontekst,
- ▶ skozi diskusijo reflektirajo svoje razumevanje migracij danes in andragoško prakso vključevanja priseljencev in beguncev v družbo.

Vsebine

- ▶ Migracije na Slovenskem: izseljevanje, priseljevanje, begunstvo, prebežništvo, izgoni ...
- ▶ Pomen avto/biografske metode in narativnih tehnik za samo-refleksijo o migrantskih zgodbah »naših« in »tujih« migrantov
- ▶ Uporaba naracije v vsakodnevni praksi

Trajanje v urah

Tema traja 4 pedagoške ure.

Metode

Predavanje, skupinska razprava, ogled dokumentarca (predpriprava), delo v parih in skupinah

Priporočeni učni viri in literatura

- ▶ Milharčič Hladnik, M. (2006): Američanke, zgodbe slovenskih izseljenk [dokumentarni film]. Ljubljana: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije, ZRC SAZU in RTV SLO. El.vir: <http://www.arzenal.si/sobe/filmoteka/filmi/1>.
- ▶ Milharčič Hladnik, M., Mlekuž, J. (ur.) (2009). Krila migracij: po meri življenjskih zgodb. Ljubljana: Založba ZRC. Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU.
- ▶ Štih, P., Balkovec, B. (ur.) (2010). Migracije in slovenski prostor od antike do danes. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije.
- ▶ Kalc, A., Milharčič Hladnik, M., Žitnik Serafin, J. (2020). Doba velikih migracij na Slovenskem, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

Tema: S kakšnimi izzivi se izobraževalci odraslih soočajo pri svojem delu in kako jih rešujejo – svetovna kavarna

Zmožnosti

/

Cilji/standardi znanja

Udeleženci so strokovnjaki in praktiki na svojih področjih, na izobraževanje pridejo z veliko svojimi izkušnjami in izzivi. Moderatorska metoda »svetovna kavarna« jim bo omogočila izmenjavo le teh, jih povezala v podporno skupnost praktikov, hkrati pa je metoda uporabna pri andragoškem delu v medkulturnem okolju, saj omogoča večjo participativnost, dinamičnost in prilagodljivost posameznikom ter kot taka pripomore k večji angažiranosti udeležencev izobraževanja za odrasle.

Udeleženci:

- ▶ si izmenjajo izkušnje in izzive vezano na andragoško delo v medkulturnem okolju ter skozi vodeno debato iščejo rešitve, uporabne pri svojem delu,
- ▶ spoznajo moderatorsko metodo »svetovna kavarna« ter njeno uporabo pri andragoškem delu,
- ▶ vadijo povezovalen način izražanja svojih stališ in potreb.

Vsebine

- ▶ Izkušnje izobraževalcev odraslih, izzivi, rešitve
- ▶ Uporaba svetovne kavarne v andragoškem delu

Trajanje v urah

Tema traja 2 pedagoški uri.

Metode

Svetovna kavarna (vodena diskusija v majhnih skupinah)

Priporočeni učni viri in literatura

World Cafe Method. El. vir: <http://www.theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/> (30.11.2019)

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

Tema: **Medkulturni dialog**

Zmožnosti

- ▶ zmožnost odprte in spoštljive komunikacije med ljudmi iz različnih družbenih okolij,
- ▶ zmožnost izmenjave mnenj med posamezniki ali skupinami različnih narodnosti, kultur, veroizpovedi, jezikov, generacij in socialnih okolij,
- ▶ zmožnost ohranjanja in spodbujanja spoštovanja človekovih pravic, demokracije in pravne države.

Cilji/standardi znanja

Pri delu z migranti našo medsebojno komunikacijo pogosto ovirajo medkulturne razlike. Bolj ko poznamo in razumemo posebnosti drugih kultur ter bolj, ko imamo ozaveščene posebnosti lastne kulture, lažje presežemo komunikacijske izzive.

Udeleženci:

- ▶ ozavestijo posebnosti svoje kulture ter vpliv le-te na njihovo vedenje,
- ▶ spoznajo nekatere posebnosti drugih kultur ter vzroke za medkulturne konflikte,
- ▶ ozavestijo svoje reakcije ob stiku z drugo kulturo ter iščejo konstruktivne načine odzivanja znotraj pedagoškega procesa.

Vsebine

- ▶ Medkulturni dialog
- ▶ Posebnosti različnih kultur

Trajanje v urah

Tema traja 2 pedagoški uri.

Metode

Interaktivna vaja, delov parih, diskusija, predavanje

Priporočeni učni viri in literatura

- ▶ Blazinšek, A., Kronegger, S. (2008). Govoriš medkulturno? T-kit za medkulturni dialog. Ljubljana: CNVOS.

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

Tema: **Pogovor z migrantom - izkušnje migranta z izobraževanjem za odrasle**

Zmožnosti

- ▶ zmožnost empatije in refleksije na svoje delo,
- ▶ zmožnost razumevanja, spodbujanja in spoštovanja socialne in kulturne raznolikosti.

Cilji/standardi znanja

Osebna izkušnja migranta, ki je ob prihodu v Slovenijo obiskoval program izobraževanja za odrasle ter pogovor z njim bo udeležencem omogočil refleksijo svojega dela ter možnost raziskovanja, kako svoje programe še bolj približati potrebam migrantov.

Udeleženci:

- ▶ spoznajo osebno izkušnjo migranta, ki je obiskoval program izobraževanja za odrasle ter imajo možnost ga vprašati, kako ga je doživel,
- ▶ udeleženci reflektirajo svoje delo in programe, ki jih vodijo.

Vsebine

- ▶ Osebna izkušnja migranta

Trajanje v urah

Tema traja 2 pedagoški uri.

Metode

Voden pogovor

Priporočeni učni viri in literatura

/

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

Tema: **Različni metodološki pristopi v izobraževanju odraslih - Razumevanje potreb in vrednot udeležencev iz drugih kultur**

Zmožnosti

- ▶ zmožnost empatije in refleksije na svoje delo,
- ▶ zmožnost razumevanja, spodbujanja in spoštovanja socialne in kulturne raznolikosti,
- ▶ (s)poznovanje različnih metodoloških pristopov in razumevanje različnih potreb in vrednot udeležencev iz drugih kultur,
- ▶ zmožnost reflektiranja andragoške prakse in večje učinkovitosti komunikacije pri delu z udeleženci iz različnih kultur.

Cilji/standardi znanja

Pri delu z migranti se je pomembno zavedati njihove situacije in stisk, s katerimi se soočajo ter vplivajo na njihovo vedenje, saj se posledično do njih lažje vedemo na način, ki bo omogočal medsebojno spoštovanje ter hkrati večjo učinkovitost naše komunikacije.

Udeleženci:

- ▶ se vživijo v situacijo migrantov in raziščejo njihove potrebe,
- ▶ spoznajo osnove nenasilne komunikacije ter njihovo uporabo pri andragoškem delu,
- ▶ vadijo povezovalen način izražanja svojih stališ in potreb.

Vsebine

- ▶ Teorija nenasilne komunikacije
- ▶ Empatija in povezovalno izražanje

Trajanje v urah

Tema traja 4 pedagoške ure.

Metode

Predavanje, skupinska razprava, delo v parih in skupinah, igra vlog

Priporočeni učni viri in literatura

- ▶ Rogers, C. (1980). A way of being. New York: Houghton Mifflin
- ▶ Rosenberg, M.B. (2004). Nenasilno sporazumevanje: Jezik življenja. Ljubljana: Društvo svetovalcev zaupni telefon.

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

Tema: **Kreativno delo v medkulturnem okolju ter kako poskrbeti za sebe v stresnih situacijah**

Zmožnosti

- ▶ zmožnost empatije in refleksije na svoje delo,
- ▶ zmožnost razumevanja, spodbujanja in spoštovanja socialne in kulturne raznolikosti,
- ▶ zmožnost reflektiranja andragoške prakse in večje učinkovitosti komunikacije pri delu z udeleženci iz različnih kultur,
- ▶ zmožnost ohranjanja stika s seboj in postavljanja zdravih mej.

Cilji/standardi znanja

Andragoško delo v medkulturno pestrem okolju zahteva kreativne pristope in metode, saj le tako lahko nagovarjamo raznolikosti udeležencev in ustvarjamo prostor učenja, ki bo primeren za vse. Znotraj tega sklopa bodo udeleženci imeli čas za refleksijo svojega stila učenja ter za razmislek, kakšne spremembe lahko uvedejo, ki bi obenem olajšalo njihovo delo ter hkrati naredilo andragoški proces kreativnejši in prijaznejši udeležencem.

Udeleženci:

- ▶ spoznajo teoretičen koncept kaordične poti ter njegovo implementacijo v andragoški proces,
- ▶ ozavestijo, kaj jim pomaga ohranjati mir in stik s seboj ter postavljati zdrave meje v stresnih situacijah.

Vsebine

- ▶ Kaordična pot
- ▶ Ohranjanje stika s seboj v zahtevnih situacijah
- ▶ Postavljanje meja

Trajanje v urah

Tema traja 2 pedagoški uri.

Metode

Interaktivna vaja, delov parih, diskusija, predavanje

Priporočeni učni viri in literatura

/

Izdelki, ki jih pripravijo udeleženci

/

12. IZVAJALCI PROGRAMA

Izvajalci programa morajo:

- ▶ imeti najmanj univerzitetno izobrazbo,
- ▶ biti poznavalci tem, ki jih obravnava program,
- ▶ imeti praktične izkušnje na obravnavanem vsebinskem področju,
- ▶ biti pedagoško-andragoško usposobljeni za izpeljevanje učnega procesa.

13. LISTINA

Udeleženci po koncu programa ob izpolnjevanju pogojev, ki jih predvideva, prejmejo potrdilo ACS o uspešno zaključenem usposabljanju oz. spopolnjevanju. V njem so navedeni: naziv potrdila, podatki o prejemniku potrdila (ime in priimek, datum in kraj rojstva), ime programa, trajanje programa v celoti, trajanje delov programa, število pridobljenih točk (v kolikor je predvideno v programu), vsebina programa, podatek, da je udeleženec izpolnil pogoje za dokončanje programa, pridobljeni naziv in kompetence, ime in priimek ter podpis vodje programa usposabljanja ali spopolnjevanja, ime in priimek ter podpis direktorja ACS, kraj in datum izdaje potrdila, številka potrdila, logotipi projektov in ACS, žig ACS.

14. SESTAVLJAVCI PROGRAMA

Program sta pripravila Jaka Kovač, zunanji sodelavec ACS, in Neda Đorđević.

Pri pripravi programa je sodelovala tudi izr.prof.dr. Mirjam Milharčič Hladnik, in sicer pri pripravi in izvedbi teme »Mi drugje, drugi pri nas – migracije in integracija v luči zgodovinskih in družinskih zgodb«.

15. PRILOGE

PRILOGA 1: EVALVACIJA PROGRAMA

Sprotno spremljanje izobraževalnega programa se izpeljuje ob zaključku posamezne izpeljave, ob koncu zaokroženega obdobja (npr. enkrat letno) pa se opravi končna evalvacija usposabljanja v izobraževalnem programu, če je bilo izvedb programa več.

Predmet sprotnega spremljanja in končne evalvacije morajo biti vsaj naslednja evalvacijska vprašanja:

Na ravni izobraževalnega programa:

- ▶ Ali so cilji in vsebine izobraževalnega programa ustrezni glede na potrebe udeležencev po tovrstnem znanju?
- ▶ Ali so izbrane organizacijske oblike ustrezne z vidika doseganja temeljnih ciljev programa?
- ▶ Ali so izbrane organizacijske oblike ustrezne glede na ciljno skupino?
- ▶ Ali je obseg ur posameznih vsebinskih sklopov ustrezen glede za doseganje zastavljenih ciljev?

Na ravni izpeljave izobraževalnega programa:

Zadovoljstvo udeležencev:

- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni z organizacijo usposabljanja?
- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni z vsebinami usposabljanja?
- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni z uporabnostjo pridobljenih znanj?
- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni z oblikami in metodami dela?
- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni s predavatelji?
- ▶ Ali so udeleženci zadovoljni z gradivi, ki so jih dobili med usposabljanjem?
- ▶ Ali so se udeležencem uresničila pričakovanja, ki so jih imeli ob začetku programa?

Subjekti evalvacije:

- ▶ udeleženci izobraževanja,
- ▶ predavatelji v programu usposabljanja.

Evalvacijski instrumentarij:

- ▶ anketni vprašalnik za ugotavljanje zadovoljstva udeležencev.

PRILOGA 2: LITERATURA

- ▶ Rogers, C. (1980). A way of being. New York: Houghton Mifflin.
- ▶ Rosenberg, M.B. (2004). Nenasilno sporazumevanje: Jezik življenja. Ljubljana: Društvo svetovalcev zaupni telefon.
- ▶ Milharčič Hladnik, M. (2006): Američanke, zgodbe slovenskih izseljenk [dokumentarni film]. Ljubljana: Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije, ZRC SAZU in RTV SLO. El.vir: <http://www.arzenal.si/sobe/filmoteka/filmi/1> (30.11.19)
- ▶ Bela knjiga o medkulturnem dialogu (2008). Strasbourg. Svet Evrope. El. vir: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805d37c2 (25.09.2019)
- ▶ Blazinšek, A., Kronegger, S. (2008). Govoriš medkulturno? T-kit za medkulturni dialog. Ljubljana: CNVOS.
- ▶ Milharčič Hladnik, M., Mlekuž, J. (ur.) (2009). Krila migracij: po meri življenjskih zgodb. Ljubljana: Založba ZRC. Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU.
- ▶ Vrečer, N. (2009): Medkulturne kompetence v izobraževanju odraslih. Ljubljana: ACS.
- ▶ Štih, P., Balkovec, B. (ur.) (2010). Migracije in slovenski prostor od antike do danes. Ljubljana: Zveza zgodovinskih društev Slovenije.
- ▶ Vrečer, N., Kucler, S.B. (2010): Kodeks medkulturnega dialoga za izobraževalce odraslih. Ljubljana: ACS.
- ▶ Lukšič – Hacin, M., Milharčič Hladnik, M., Sardoč, M. (2011): Medkulturni odnosi kot aktivno državljanstvo. Ljubljana: Založba ZRC. Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU.
- ▶ Klemenčič, S, Možina, T., Žalec, N. (2012): Kompetenčna zasnova spopolnjevanja izobraževalcev odraslih. Ljubljana: ACS.
- ▶ Bešter, R., Medvešek, M. (2016): Medkulturne kompetence učiteljev: primer poučevanja romskih učencev. Ljubljana: Sodobna pedagogike 2/2016. str. 26-44.
- ▶ World Cafe Method. El. vir: <http://www.theworldcafe.com/key-concepts-resources/world-cafe-method/> (30.11.2019)
- ▶ Kalc, A., Milharčič Hladnik, M., Žitnik Serafin, J. (2020). Doba velikih migracij na Slovenskem, Ljubljana: Založba ZRC, ZRC SAZU.

